

# Muzeum Polskich Formacji Granicznych

<https://muzeumsg.strazgraniczna.pl/muz/formacje-ochrony-granic/biografie/1918-1939/kadra/n-r/jakub-pachowia-k/42305Jakub-Pachowiak.html>  
2024-09-03, 07:26



wachm. **Jakub Pachowiak** – urodził się 16.07.1900 r. w Biskupicach koło Pobiedzisk, był synem robotnika rolnego Walentego oraz Cecylii z domu Roszek. Do szkoły podstawowej uczęszczał w Psarach Polskich (powiat Września), po jej ukończeniu pracował jako młodociany robotnik rolny. W czerwcu 1918 r. został wcielony do armii niemieckiej i po przejściu przeszkolenia wysłany na front zachodni.

W listopadzie 1918 r. zdezerterował z wojska niemieckiego i powrócił do Żydowa koło Gniezna. W grudniu 1918 r. przystąpił do Powstania Wielkopolskiego, brał udział w walkach o zdobycie koszar ułańskich przy ul. Wrzeńskiej w Gnieźnie i w bitwie pod Zdziechową. Po utworzeniu 3 Pułku Ułanów Wielkopolskich w Gnieźnie wstąpił do niego. Następnie, walczył w bitwie o Rynarzewo. Odkomenderowany do Poznania do batalionu saperów na kurs minersko-techniczny. Po powrocie z kursu do pułku w Gnieźnie przydzielono go do szwadronu technicznego. Brał udział w walkach o Chodzież. Jego pułk przemianowano na 17 Pułk Ułanów Wielkopolskich im. B. Chrobrego. W grudniu 1919 r. odkomenderowany do szkoły technicznej w Kościuszkowskim Obozie Saperów na Powązkach w Warszawie. W kwietniu 1920 r. po ukończeniu kursu awansował na stopień kaprała i wyjechał do swojego pułku w Wilnie. W składzie 7 Brygady Jazdy (wielka jednostka kawalerii Armii Wielkopolskiej i Wojska Polskiego) brał udział w wyprawie kijowskiej, potem w odrocie aż pod Brody i Kamionkę, dalej pod Grodno i w powrocie do Gniezna. Do 1923 r. pełnił służbę w 17 Pułku Ułanów w Lesznie.

Po utworzeniu Korpusu Ochrony Pogranicza, Jakub Pachowiak został przeniesiony do KOP do 16 szwadronu KOP „Lenin”. Z dniem 03.05.1926 r. plut. Pachowiak otrzymał zezwolenie na nałożenie pierwszego szewronu typu węższego (natomiast z dniem 23.12.1927 r. drugiego szewronu typu węższego). W 1927 r. nastąpiło przedłużenie służby zawodowej plut. zaw. Jakubowi Pachowiakowi na kolejne 3 lata (do 22.12.1930 r.). W 1928 r. występował już w stopniu wachmistrza zawodowego. W terminie 13-14 stycznia 1929 r. otrzymał rozkaz wyjazdu do Równego na 9-miesięczny kurs w szkole podoficerów zawodowych kawalerii KOP w Niewirkowie. W 1930 r. został przeniesiony z 16 szwadronu KOP „Lenin” do 15 szwadronu KOP „Nowosiółki”. W tym samym roku nastąpiło kolejne przedłużenie służby zawodowej na następne 3 lata (do 21.12.1933 r.). Jednakże w 1931 r. został przeniesiony na własną prośbę z 15 szwadronu KOP „Nowosiółki” do 18 Pułku



Ułanów Pomorskich w Grudziądzu, w którym służył do wybuchu II wojny światowej.

Jakub Pachowiak brał udział w wojnie obronnej we wrześniu 1939 r., uczestniczył w walkach w Borach Tucholskich, w odwrocie na Bydgoszcz. Został ciężko ranny pod Topólnem i trafił do szpitala polowego pod Bydgoszczą, następnie przetransportowany do szpitala w Toruniu, Ciechocinku i Giżycach pod Warszawą. Zwolniony ze szpitala w listopadzie 1939 r. do Gutowa Małego koło Wrześni. Podczas okupacji od lipca 1940 r. pracował jako urzędnik gospodarczy w majątku Zawodzie pod Wrześnią. Od marca 1945 r. był zatrudniony w Starostwie Powiatowym we Wrześni, a od 1950 r. jako sekretarz Powiatowego Zarządu Ligi Przyjaciół Żołnierza. W 1952 r. w wyniku sparaliżowania przeszedł na rentę inwalidzką. Mieszkał we Wrześni. Zmarł 15.07.1966 r. i pochowany został początkowo na cmentarzu parafialnym, następnie przeniesiony na cmentarz komunalny we Wrześni.

Żonaty z Heleną (1907-1988).

### **Odnaczenia:**

- Odznaka Pamiątkowa Wojsk Wielkopolskich (1921 r.)
- Odznaka Pamiątkowa KOP (1928 r.)
- Medal Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości (1928 r.)
- Odznaka Pamiątkowa 18 Pułku Ułanów Pomorskich (1934 r.)
- Odznaka Grunwaldzka (1947 r.)
- Wielkopolski Krzyż Powstańczy (1958 r.)

### **Bibliografia:**

- Życiorys Jakuba Pachowiaka.
- Zbiory Archiwum Straży Granicznej z siedzibą w Szczecinie:
  - ASG Szczecin, Dowództwo KOP, sygn. 177/13, s. 305: Rozkaz nr 69 z 10.06.1927 r.
  - ASG Szczecin, Dowództwo KOP, sygn. 177/16, s. 43: Rozkaz nr 8 z 25.02.1930 r.
  - ASG Szczecin, Dowództwo KOP, sygn. 177/17, s. 161: Rozkaz nr 25 z 11.06.1931 r.
  - ASG Szczecin, Brygada KOP Polesie, sygn. 183/3, s. 51: Rozkaz nr 16 z 28.04.1926 r.
  - ASG Szczecin, Brygada KOP Polesie, sygn. 183/5, s. 35: Rozkaz nr 10 z 13.03.1928 r.
  - ASG Szczecin, Brygada KOP Polesie, sygn. 183/5, s. 189: Rozkaz nr 52 z 06.11.1928 r.
  - ASG Szczecin, Brygada KOP Polesie, sygn. 183/5, s. 211: Rozkaz nr 57 z 01.12.1928 r.
  - ASG Szczecin, Brygada KOP Polesie, sygn. 183/7, s. 46: Rozkaz nr 15 z 27.06.1930 r.
  - ASG Szczecin, Brygada KOP Polesie, sygn. 183/61, s. 10: Rozkaz nr 5 z 15.01.1929 r.
- Biogram Jakuba Pachowiaka zamieszczony na stronie internetowej [Powstancy Wielkopolscy powiatu](#)



Opracowała: **Katarzyna Promińska** na podstawie materiałów udostępnionych przez **Pana Remigiusza Maćkowiaka** oraz dokumentacji przechowywanej w Archiwum Straży Granicznej z siedzibą w Szczecinie.

